

NOVI STALNI POSTAV MUZEJA BELIŠĆE

Zdenka Frajtag
Muzej Belišće
Belišće

U vrijeme Domovinskog rata i agresije na Hrvatsku, zgrada Muzeja koja se nalazi u centru Belišća (na koju se pucalo devet mjeseci), neposredno uz industrijske pogone, pretrpjela je znatna oštećenja. Od dijelova granata koje su

padale oko muzejske zgrade oštećeni su svi prozori, razlupana stakla, raznesena ograda i telefonski vod. Posebno jako je oštećena prednja strana u kojoj je prva prostorija i ured. U tijeku kasnijih napada štete su povećane, a krov zgrade pogođen je s dva direktna pogotka. Veći i vredniji eksponati postava bili su premješteni pa je djelomično oštećen samo namještaj. S prestankom ratne opasnosti, krajem 1992. i 1993. otpočeli su radovi na sanaciji zgrade, a potom i vraćanje stalnog postava. Posebnost Muzeja u Belišću ogleda se u njegovu industrijskom karakteru a po sadržaju i tematici nema analogije s drugim muzejima u Slavoniji. Postav prikazuje razvoj raznih grana industrije u Belišću, razvoj naselja i društveni život. Muzejski postav zadržao je dosadašnje odjele osim u sobi V gdje su promijenjeni Odjel Drugoga svjetskog rata, a na mjesto radničkog samoupravljanja postavljen Odjel Domovinskog rata i novi Odjel priznanja.

Novi postav

U prostoriji Muzeja nalaze se četiri odjela:

1. *Odjel radničkog pokreta Belišća* ostao je nepromijenjen. U njemu je uz fotografije, te zapise i ostali pisani dokumentacijski materijal, izložena i kronologija radničkog pokreta u jednoj industrijskoj sredini kakva je Belišće. Bilo je neminovno praćenje radničkog pokreta u tvornicama te njihov utjecaj na životne prilike u naselju kroz štrajkove u tvornicama, šumskim manipulacijama i željeznici i tradicionalno obilježavanje 1. svibnja u pogonima i na obali rijeke Drave.

2. *Odjel II svjetskog rata*

U novom postavu taj odjel je nešto smanjen jer je pretenciozno prikazivao NOB, u Belišću koji se u ovoj radničkoj sredini jače osjetio tek potkraj 1944. i 1945.

Odjel Domovinskog rata

Sve tvornice za vrijeme II. svjetskog rata su radile, doduše sa smanjenim kapacitetom, no podređene ratnim uvjetima. Postav više fotografijom nego dokumentima prati II. svjetski rat u Belišću, slikama žrtava fašizma te fotografijama palih boraca na području Belišća. Izloženo je i nekoliko originalnih predmeta kao i mnogo preslika dokumenata o konfiskaciji poduzeća 1945. godine.

3. *Novi i najmanji Odjel, priznanja*, postojao je u postavu Beliškanskog muzeja od 1976. do 1980. pa je u drugom postavu od 1980. do 1998. bio skinut, a prostor iskorišten za prikaz radničkog samoupravljanja. Godine 1998. Odjel priznanja je ponovno dobio svoje staro mjesto. U njemu su izloženi originalni dokumenti, originalne diplome kao što je Grand prix s izložbe u Parizu 1900. dodijeljen Gutmannu, ali i novija

priznanja HGK-a i lokalne uprave.

4. Najmlađi i najnoviji odjel Beliškanskog muzeja je *Odjel Domovinskog rata u Belišću* u 1991. i 1992. godini koji fotografijom i tekstom prikazuje devetomjesečne napade na tvornice i grad iz zaposjednute Baranje. U ovom odjelu su izloženi i ostaci oruđa i oružja iz kojih se pucalo na Belišće, topovska i tenkovska municija, svijetleći padobran, minobacačke svijetleće rakete promjera 64 mm, dio maske radijatora iz izgorjele upravne zgrade, nekoliko "repova" ispaljenih granata, mesingane čahure, ratni dnevnik, oštećena knjiga u polici Muzeja i sl. S obzirom na ograničenost prostora za prezentaciju napravljen je samo presjek i izabran samo dio postojeće dokumentacije.

Odjel priznanja